

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI Mężyk

w gminie WIELEŃ
na lata 2017 - 2022

Dokument sporządzony przez przedstawicieli

Grupy Odnowy Wsi (*imię i nazwisko*):

Maria Sieminiak , Beata Lewandowska, Katarzyna Matuszczak, Henryk Nowak

z udziałem moderatora/moderatorów (*imię i nazwisko*):

Paweł Michalski

Marek Romaniec

Sierpień 2017

SPIS TREŚCI

- 1. Karta diagnozy**
- 2. Sprawozdanie z wizji w terenie**
- 3. Analiza zasobów**
- 4. Analiza SWOT**
- 5. Analiza potencjału**
- 6. Wizja wsi**
- 7. Program długoterminowy odnowy wsi**
- 8. Program krótkoterminowy odnowy**

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI
wraz ze sprawozdaniem z wizji w terenie

Gmina: Wielen

Sołectwo: Mężyk

Liczba mieszkańców: 126

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	brak działań		istnieje tylko rada sołecka		brak planowania działań w wymiarze całej wsi	
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy		rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	działania spontaniczne	x	zawiązana grupa odnowy wsi	x	opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	x
	porządkowanie wsi	x				
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)	x	podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	x
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					
B Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb		liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)		systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	
			zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi		wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	

	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji		skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi		proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	
C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi		„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi		projektowanie działań (projekty)	
					pozyskiwanie środków zewnętrznych	
	projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie		liczne stowarzyszenie odnowy wsi		systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi)	
	powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne		animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców		rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
	powszechna odnowa prywatnych posesji			promocja wsi		
D Całościowa	lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)		stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)		kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	ukształtowane „centrum wiejskie”		rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	
	świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)			rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem		

	projekty kreujące „wieś tematyczną”				instrumenty wsparcia działań prywatnych	
	dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi					

Wstaw X gdy spełnia warunek

Sprawozdanie z wizji w terenie

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: Mężyk 20.08.2017

Uczestnicy:

Maria Sieminiak, Paweł Michalski, Marek Romaniec

Krótką charakterystyka wsi: *(aktywność mieszkańców, funkcjonujące organizacje pozarządowe, infrastruktura, charakter zabudowy, fundusze)*

Mężyk- dawna osada śródleśna na obszarze Puszczy Nadnoteckiej. Wzmiankowana w źródłach historycznych po raz pierwszy w 1632 r.; należała do dóbr wieleńskich. Nazwa wsi pochodzi od nazwiska Łukasza Mężyka, który był właścicielem istniejącego wówczas młyna wodnego. W latach 80- tych XIX wieku wieś liczyła 220 mieszkańców oraz 30 budynków mieszkalnych. Ludność związana była z gospodarką leśną i rybołóstwem. Od 2002 roku obchodzone jest „Święto wsi” przypadające na Dzień Świętego Łukasza. Ze współczesną historią wsi związana jest legenda „Syzyfa z Mężyka.” Syzyfem stał się Paweł Jechalik, który wykopał kanał o szerokości 10 m i głębokości 5 m, którym połączył z sobą dwa jeziora: Zdręczno i Górne. Chciał, aby nadmiar wody z jednego zbiornika przepływał do drugiego, nie podtapiając nisko położonych łąk. Swoje dzieło rozpoczął w 1988 r. i zakończył je po 10 latach. Nad kanałem, który własnoręcznie wykopał, stoi dzisiaj pamiątkowy kamień a obok jako atrakcja turystyczna wózek- lorka, którą wywoził tony piasku. O miejscowości było też głośno w czasie ogromnego pożaru Puszczy Noteckiej w 1992 r. Wieś „cudem” ocalała ale spłonął wówczas prawie stuletni las przy cmentarzu katolickim. W Mężyku, podobnie jak w sąsiednich wsiach: Białej, Miałach i Hamrzysku rozwija się turystyka. Tutejsze jeziora i lasy zachęcają

do aktywnego wypoczynku. Skorzystać można z wypożyczalni kajaków i podziwiać piękno Puszczy Noteckiej, przepływając szlak ośmiu jezior: Białe- Mileczki- Górne- Bąd- Księżę- Małe- Wielkie- Główni.

Wieś sołecką Mężyk zamieszkuje na stałe ok. 150 osób, powierzchnia wsi wynosi 24,7 km²

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną (płyta CD).

Data: 20.08.2017

Sporządził: Romaniec Marek

ANALIZA ZOSOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I					
RODZAJ ZASOBU*		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	Teren pagórkowaty		X	
	stan środowiska	Czyste – brak przemysłu		X	
	walory klimatu	-			
	walory szaty roślinnej	Łąki, lasy, pola		X	
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Natura 2000 Dolina Miały		X	
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	Zwierzęta leśne, zwierzyna łowna – dziki, jelenie		X	
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Jezióra - Bąd, Górne i Zdręczno			X
	wody podziemne				
	gleby	Gleby słabe 6 klasa	X		
	kopaliny	-			
	walory geotechniczne	-			
KULTUROWY	walory architektury	-			
	walory przestrzeni wiejskiej publicznej	Skwer „Przystanek Mężyk”		x	
	walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	-			
	zabytki i pamiątki historyczne	Budynek Szkoły Podstawowej, budynek dawnego młyna wodnego ,Dwa cmentarze z XIX/XX ewangelicki i katolicki		X	
	osobliwości kulturowe	-			
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	-			
	święta, odpusty, pielgrzymki	Pielgrzymka z Wielenia do Lubasza przez Mężyk		x	
	tradycje, obrzędy, gwara	Gwara poznańska, tradycyjnie co roku obchodzony jest Dzień Św. Łukasza Mężyka – od którego nazwiska wywodzi się wieś		X	

	legends, podania i fakty historyczne	Legenda o mężu i żonie, legenda o zatopionym Kościele		x	
	przekazy literackie	-			
	ważne postacie i przekazy historyczne	-			
	specyficzne nazwy	Nazwy pól: krzewina, bagnisko, pasternik, glinki, zdręczno, lipki sojka bagienki, osztko, wóz Syzyfa			x
	specyficzne potrawy	Bigos, rzodkie, grochówka, gzik, plońdry, antop		x	
	dawne zawody	Drwał,	x		
	zespoły artystyczne, twórcy	-			

ANALIZA ZASOBÓW – część II

	RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	-			
	działki pod domy letniskowe	Nad jeziorem i przy szosie do Białej			
	działki pod zakłady usługowe i przemysł	-			
	pustostany mieszkaniowe	-			
	pustostany przemysłowe	-			
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Budynek dawnego młyna		X	
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	placze publicznych spotkań, festynów	Teren przy świetlicy wiejskiej, skwer Przystanek Mężyk		X	
	sale spotkań, świetlice, kluby	Świetlica wiejska		X	
	miejsca uprawiania sportu	Siłownia pod chmurką, boisko wiejskie		x	
	miejsca rekreacji	Plac zabaw		x	
	ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Szlak kajakowy śladami Jana Pawła II		X	
	szkoły	-			
	przedszkola	-			
	biblioteki	-			
	placówki opieki społecznej	-			
	placówki służby zdrowia	-			

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg, kanalizacja	Studnia		x	
	drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Powiatowa asfaltowa, punkty świetlne		x	
	chodniki, parkingi, przystanki	Przystanek autobusowy		x	
	sieć telefoniczna i dostępność Internetu	Internet radiowy		x	
	telefonii komórkowa	Wszystkie sieci		x	
	inne	-			

ANALIZA ZASOBÓW – część III

RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie, ile?)	-			
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Przystań kajakowa „Kotwica” – filia	X		
	gastronomia	-			
	miejsca noclegowe	-			
	gospodarstwa rolne	Gospodarstwa indywidualne (10ha)		X	
	uprawy hodowle	Zboża		X	
	możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	-			
	zasoby odnawialnych energii	-			
ŚRODKI FINANSOWE I	środki udostępniane przez gminę	Fundusz sołecki Środki z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wieleniu		X	

	środki wypracowywane	-			
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	autorytety i znane postacie we wsi	Paweł Jechalik			x
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	-			
	osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	-			
	przedsiębiorcy, sponsorzy	Michałek Mariusz,		X	
	osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościami informatycznych	-			
	pracownicy nauki	-			
	związki i stowarzyszenia	Koło Gospodyń Wiejskich „Jarzębina”		X	
	kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	-			
	współpraca zagraniczna i krajowa	-			
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI	publikatory, lokalna prasa	-			
	książki, przewodniki	-			
	strony www	-			

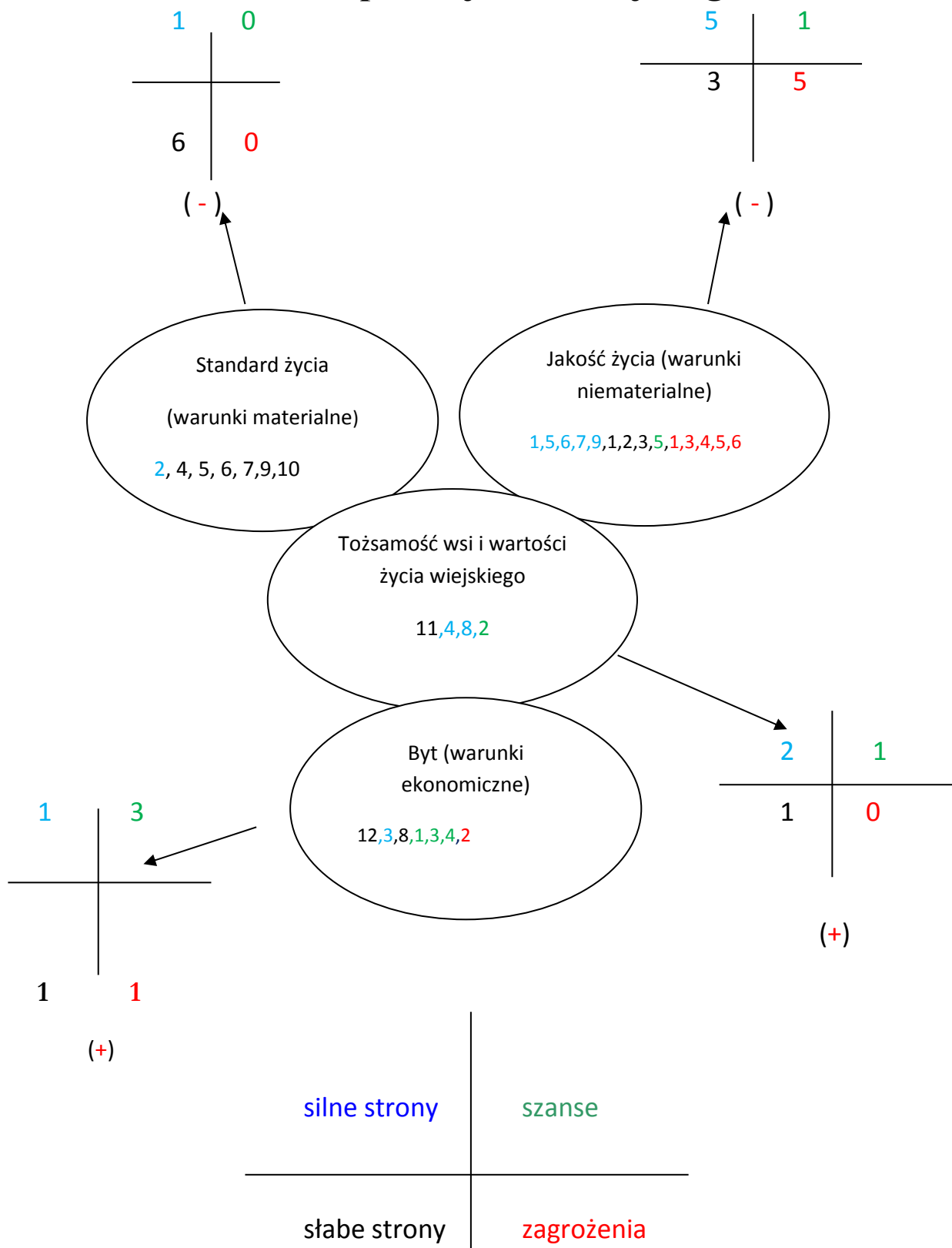
Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie badź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś). *Opracowanie: Ryszard Wilczyński*

ANALIZA SWOT

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czyste powietrze J 2. Budynek świetlicy wiejskiej S 3. Zasoby runa leśnego B 4. Jeziora T 5. Koło Gospodyń Wiejskich Jarzębina J 6. Otwarty na współpracę i współdziałanie Samorząd Gminny J 7. Aktywny lider wiejski – Pani sołtys J 8. Dużo zieleni T 9. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i dorosłych J 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca integracja lokalna J 2. Niewystarczająca oferta kulturalno – sportowa J 3. Brak animatora wiejskiego J 4. Brak wodociągów S 5. Brak kanalizacji S 6. Brak chodników, przy drodze powiatowej S 7. Zły stan nawierzchni dróg gminnych i powiatowych S 8. Niski przyrost naturalny B 9. Brak wiaty integracyjnej S 10. Niedoposażone boisko wiejskie S 11. Brak tożsamości wsi T 12. Brak promocji sołectwa B

SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenie płynące z otoczenia)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fundusz sołecki B 2. Moda na turystykę wiejską T 3. Rozwój bazy agroturystycznej B 4. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych przy współpracy z LGD w Czarnkowie B 5. Powrót młodych ludzi na wieś J 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Starzejące się społeczeństwo J 2. Emigracja młodych ludzi B 3. Nieprzewidywane zagrożenia atmosferyczne J 4. Często zmieniające się prawo J 5. Pogorszenie dobrych stosunków z Samorządem Gminnym J 6. Ruchliwa droga powiatowa J

Analiza potencjału rozwojowego wsi

Tożsamość wsi i wartości życia wiejskiego (+) +

2	1
1	0

Wnioski: Obszar mocny. Dominują mocne strony lecz ,należy położyć nacisk na projekty wykorzystujące zasoby przyrodnicze ,kulturowe oraz potencjał społeczności lokalnej wykorzystując możliwości pozyskania partnerów zewnętrznych oraz środków pozabudżetowych . Zwrócić trzeba szczególną uwagę na proces edukacyjny w tym obszarze poprzez angażowanie mieszkańców .

Standard życia (warunki materialne) (-) -

1	0
6	0

Wnioski: Obszar słaby, zaniedbany. Strony słabe przeważają. Standard ten wymaga działań długoterminowych, budowania infrastruktury publicznej i społecznej mającej wpływ na jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców .

Jakość życia (warunki niematerialne i duchowe) (-) -

5	1
3	5

Wnioski: Obszar z dużym deficytem przy równoczesnym poczuciu zagrożeń płynących z otoczenia. Należy wspierać mieszkańców w budowaniu relacji międzysąsiedzkich ,oraz angażowaniu społeczności lokalnej w planowane wydarzenia oraz eliminowaniu zagrożeń wynikających z otoczenia poprzez działania edukacyjne i integracyjne w tym utworzenie platformy współpracy KGW , grup nieformalnych oraz samorządu lokalnego.

Byt (warunki ekonomiczne) (+) +

1	3
1	1

Wnioski: Obszar oceniony pozytywnie z większym wpływem czynników zewnętrznych. Mieszkańcy widzą szansę na rozwój z wykorzystaniem otoczenia i możliwościami pozyskania środków zewnętrznych i współpracy na budowanie oferty pobytowej i czerpiąc z darów lasu. Należy wykorzystać potencjał wsi do tworzenia inicjatyw przedsiębiorczych.

WIZJA WSI (hasłowa i opisowa):

**„Zintegrowana społeczność Mężyka w rekreacyjnym centrum
i lasów Puszczy Noteckiej”**

Mężyk wieś piękna z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i wiatą integracyjną, która stanowi miejsce spotkań mieszkańców w celu większej integracji społeczności lokalnej z bogatą ofertą edukacyjną i rekreacyjną.

PROGRAM DŁUGOTERMINOWY ODNOWY WSI

Wizja wsi (hasłowa): Wieś wśród lasów i jezior przyjazna dla turystów i mieszkańców

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju	
1. CELE Co trzeba osiągnąć by ureczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)		3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	
	ZASOBY których użyjemy	ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO				
1. Kultywowanie życia wiejskiego	Mieszkańcy wsi	Jeziora, Dużo zieleni Moda na turystykę wiejską,	Brak tożsamości wsi	1.1 Warsztaty kulinarne- dary natury 1.2 Kultywowanie obrzędów dawnej wsi
B. STANDARD ŻYCIA				
1. Poprawa infrastruktury publicznej 2. Poprawienie infrastruktury społecznej	Mieszkańcy wsi	Budynek świetlicy wiejskiej,	Brak wodociągów, Brak kanalizacji Brak chodników, przy drodze powiatowej Zły stan nawierzchni dróg gminnych i powiatowych, Brak wiaty integracyjnej Niedoposażone boisko wiejskie	1.1 Budowa chodnika przy drodze powiatowej 1.2 Budowa wodociągów w sołectwie 1.3 Budowa kanalizacji 1.4 Zmiana nawierzchni dróg gminnych 2.1. Budowa wiaty integracyjnej 2.2. Modernizacja boiska wiejskiego
C. JAKOŚĆ ŻYCIA				

<p>1. Poprawienie integracji społeczności lokalnej</p> <p>2. Promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu</p>	<p>Świetlica wiejska, mieszkańcy wsi</p>	<p>Czyste powietrze, KGW Jarzębina, Otwarty na współpracę i współdziałanie Samorząd Gminny, Aktywny lider wiejski – Pani soltys,</p> <p>Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i dorosłych, Powrót młodych ludzi na wieś</p>	<p>Niewystarczająca integracja lokalna, Niewystarczająca oferta kulturalno – sportowa, Brak animatora wiejskiego, Starzejące się społeczeństwo, Nieprzewidywane zagrożenia atmosferyczne, Często zmieniające się prawo, Pogorszenie dobrych stosunków z Samorządem Gminnym, Ruchliwa droga powiatowa</p>	<p>1.1 Cykl imprez integracyjnych(Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka, Choinka)</p> <p>1.2 Zwiększenie oferty kulturalnej w świetlicy wiejskiej</p> <p>1.3 Szkolenie animatora lokalnego</p> <p>1.4 Zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży</p> <p>1.5 Obchody święta wsi w Dniu Św. Łukasza</p> <p>2.1. Wytyczenie szlaków turystycznych (kajakowe, rowerowe, piesze)</p> <p>2.2. Organizacja warsztatów tematycznych np. tanecznych</p>
<p>D. BYT</p>				
<p>1. Promocja sołectwa</p> <p>2. Promowanie postaw przedsiębiorczości na wsi</p>	<p>Mieszkańcy wsi</p>	<p>Zasoby runa leśnego, Fundusz sołecki, Rozwój bazy agroturystycznej, Możliwość pozyskania środków zewnętrznych przy współpracy z LGD w Czarnkowie</p>	<p>Niski przyrost naturalny, Brak promocji sołectwa, Emigracja młodych ludzi</p>	<p>1.1 Wydanie publikacji o sołectwie</p> <p>1.2 Ustawienie tablicy informacyjno – edukacyjnej</p> <p>1.3 Utworzenie strony na facebooku</p> <p>1.4 Szkolenie ABC przedsiębiorczości dla młodych ludzi</p> <p>2.1. Utworzenie miejsc noclegowych na wsi</p> <p>2.2 Przetwarzanie runa leśnego</p> <p>2.3. Utworzenie punktu handlowo gastronomicznego</p>

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Wiata integracyjna	Budowa wiaty integracyjnej	tak	nie	2+4+4=10	II
Na czy nam najbardziej zależy?	Poprawienie stosunków między sąsiadami	Dzień sąsiada – turniej szachowy	tak	tak	3+1+3=7	V
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak chodnika	Budowa chodnika przy drodze powiatowej	nie	nie	5+5+3=13	I
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Wspólne działania – cykl imprez integracyjnych	Cykl imprez integracyjno-kulturalnych	tak	tak	2+4+2=8	III
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Promocja wsi	Działania promocyjne – publikacja, strona na facebooku	tak	tak	1+1+5=7	IV
Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł?	Budowa wiaty integracyjnej – Wielkopolska Odnowa Wsi					

**Podpisy przedstawicieli Grupy Odnowy Wsi:
uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:**

Maria Sieminiak

Beata Lewandowska

Katarzyna Matuszczak

Podpis/podpisy moderatora/ów odnowy wsi:

Paweł Michalski

Marek Romaniec

Załączniki:

- 1. Listy obecności na warsztatach sołeckich**
- 2. Dokumentacja zdjęciowa z przeprowadzonej wizji terenowej oraz warsztatów sołeckich (płyta CD).**